

litærdgifternes yderligere Begrænsning herhjemme; jeg tror ikke, jeg har misforstået det ærede Medlem i saa Henseende, og denne Opfattelse kan jeg ganske give min Tilslutning.

Det ærede Medlem Hr. P. Munch talte om, at Begivenhederne i Genève muligvis har vanskeliggjort de Forenede Staters Stilling til Protokollen. Ja, det tror jeg, man med nogen Sikkerhed kan sige, og paa en vis Maade er dette tragisk, for saa vidt som det var paa amerikansk Initiativ, der ved Forsamlingens Begyndelse forelaa et Forslag, som viste sig at have meget stor Indflydelse paa Forhandlingernes Gang, et fra privat amerikansk Side udarbejdet Forslag, der tog Sigte paa at definere Angriberen tydeligt og klart som den, der nægtede at bøje sig for Voldgift. Men det var de japanske Tildragelser i Genève — det ærede Medlem Hr. P. Munch var inde paa dem, og man vil maaske kunne komme nærmere ind paa dem under Ratifikationsforhandlingen —, som i nogle Dage ligefrem truede hele Protokollens Tilværelse, og som rejste et Spørgsmaal, der vil komme igen Gang efter Gang, et Spørgsmaal, der allerede var fremme paa Pariserkonferencen i 1919, hele Ræcespørgsmaalet i al dets truende Vælde. Dette Spørgsmaal vil man formentlig heller ikke i Fremtiden komme udenom, og den Løsning, det foreløbig har fundet i Genève, er efter mit Skøn, uden egentlig at være nogen Løsning, dog paa Grund af de Følger, den bærer i sit Skød, egnet til at vanskeliggøre de Forenede Staters Tilslutning til Genèveprotokollen, og Udtalelser i denne Retning er jo ogsaa udtrykkelig fremsat af den nuværende amerikanske Udenrigsminister Hughes.

Det ærede Medlem talte dernæst om den usikre Situation i England, om Muligheden af, at den nu skulde vælte alt over Ende, at Englands Tilslutning til Protokollen muligvis truedes af et Ministerskifte i England. Det er selvsagt umuligt at udtale sig om dette Forhold, men man kan jo ikke lade være at tænke paa den Skæbne, som den gensidige Garantitraktat, den Robert Cecil'ske Traktat, fik i det britiske Parlament. Naar man nøgternt vil vurdere Protokollens Muligheder, er det nemlig vel værd at lægge Mærke til, at de Magter, som straks har skyndt sig at undertegne Protokollen, og som utvivlsomt ogsaa er de Magter, der vil ratificere, netop er de samme Magter, som svarede bekræftende paa den Lord Robert Cecil'ske Garantitraktat, nemlig Frankrig, den lille Entente og forskellige andre Stater. Vi møder altsaa, naar Talen

er om dette store Fredsværk, atter det samme Problem, som jeg nævnte i Indledningen af mit Foredrag, Problemet for Frankrig og England om *sécurité* og *garanties*, dette Problem, der har behersket hele Efterkrigstiden, og som utvivlsomt ogsaa vil virke dybt ind paa den Stilling, man i England vil komme til at tage overfor denne Protokol. Overfor disse Kendsgerninger kan det ikke hjælpe, at forskellige engelske delegerede siger paa deres Vælgermøder, og ved hvilke andre Lejligheder det nu kan være, at der ikke staaar noget nyt i denne Protokol, at det alt sammen staaar i Pagten i Forvejen, og at det derfor ingenting betyder, om man skriver under paa den eller ikke — ganske bortset fra, at denne Opfattelse jo i højeste Grad er i Uoverensstemmelse med den franske Opfattelse og kun kan være egnet til at fremkalde Vanskeligheder i Frankrig med Hensyn til Frankrigs Tilslutning til dette Fredsværk. Man kan ikke lade være med at tænke paa den Kendsgerning, at under den bevægede Debat, der fandt Sted i det britiske Overhus, gik den gamle konservative Minister og gamle konservative delegerede ved Folkeforbundet Lord Balfour stærkt imod den ligeledes konservative delegerede Lord Robert Cecil's gensidige Garantitraktat. Man kan ikke lade være at tænke herpaa, saa meget mere som Lord Robert Cecil jo havde givet denne Traktat og dens Principper sin Tilslutning just i sin Egenkab af Medlem af det konservative Kabinet Baldwin. Om Englands Tilslutning til hele dette store Fredsværk er det saaledes meget vanskeligt paa nærværende Tidspunkt at udtale sig, og det vil blive en meget vanskelig Situation for os, hvis f. Eks. Frankrig, Italien og Japan slutter sig til Protokollen. Jeg gaar derfor ud fra, at den højtærede Udenrigsminister vil indtage en lignende Holdning som den, der indtages af det nye svenske Ministerium, nemlig at man vil afvente Begivenhedernes Udvikling og se, hvorledes denne former sig.

Jeg vil endelig gerne fremsætte nogle Bemærkninger i Anledning af nogle Udtalelser af det ærede Medlem Hr. Pürschel vedrørende en Frygt for en Isolering af Danmark under Folkeforbundsforhandlingerne.

Det ærede Medlem Hr. P. Munch mente jo, at hans Fremstilling af Forhandlingerne i Aar maatte betage det ærede Medlem Hr. Pürschel denne Frygt, men han appellerede paa en vis Maade til mig i saa Henseende, og jeg skal meget gerne efterkomme det ærede Medlems Ønske. Hvis det ærede